

2. søndag i fasten d. 8. marts 2020

Salmer:

408: Nu ringer alle klokker mod sky

388: Herrens røst var over vandet

289: Nu bede vi den Helligånd

52: Du, Herre Krist

Nadversangvers: ”Mød mig nu, som den jeg er”, ”Du, som har dig selv mig givet”, ”Jesus, Guds søn, du lys i mit indre”

336: Vor Gud har en så fast en borg

Prædikentekst: Markusevangeliet 9,14-29

Da Jesus og Peter og Jakob og Johannes kom ned til disciplene, så de en stor skare omkring dem og nogle skriftkloge, som diskuterede med dem. Hele skaren blev grebet af ærefrygt, straks de fik øje på Jesus, og løb hen for at hilse på ham. Han spurgte dem: »Hvad er det, I diskuterer med dem?« Og en fra skaren svarede ham: »Mester, jeg har bragt min søn til dig; han er besat af en ånd, som gør ham stum. Hvor som helst den overvælder ham, kaster den ham til jorden, og han fråder og skærer tænder og bliver helt stiv. Jeg sagde til dine disciple, at de skulle drive den ud, men det kunne de ikke.« Da udbrød Jesus: »Du vantro slægt, hvor længe skal jeg være hos jer, hvor længe skal jeg holde jer ud? Kom herhen med ham!« Så bragte de ham hen til Jesus. Men da ånden så ham, rev og sled den straks i drengen, så han faldt om på jorden og lå og frådede og vred sig. Jesus spurgte hans far: »Hvor længe har han haft det sådan?« Han svarede: »Fra han var barn. Og den har mange gange kastet ham både i ild og vand for at gøre det af med ham. Men hvis du kan gøre noget, så forbarm dig over os og hjælp os.« Jesus sagde til ham: »Hvis du kan! Alt er muligt for den, der tror.« Straks råbte drengens far: »Jeg tror, hjælp min vantro!« Da Jesus så, at en skare stimlede sammen, truede han ad den urene ånd og sagde til den: »Du stumme og døve ånd, jeg befaler dig: Far ud af ham, og far aldrig mere ind i ham!« Da skreg den og rev og sled i ham og fór ud; og han blev som død, så alle sagde: »Han er død.« Men Jesus tog hans hånd og fik ham til at rejse sig op. Da Jesus var kommet inden døre og var alene med sine disciple, spurgte de ham: »Hvorfor kunne vi ikke drive den ud?« Han svarede dem: »Den slags kan kun drives ud ved bøn.«

Torsdag fløj fem helikoptere i en rute hen over Midtjylland. De skulle øve at flyve i formation. Ifølge planen skulle de passere mellem Hinge og Nørskovlund kl. 12.20, så det var med at kigge op, hvis man var interesseret i helikoptere. Det mindede en af mine venner mig om en halv time inden. Jeg glemte selvfølgelig alt om det, da jeg kom hjem. Men de larmede så meget, at jeg opdagede dem og kiggede op mod himlen. Fint syn.

Vores datter er også blevet glad for at se på himlen. ”Der” siger hun og peger, hvis der kommer en flyver eller hvis månen er fremme. Så bliver hun begejstret og optaget af det. De fleste af os kender nok også til glæden ved at se en regnbue, en flot solopgang eller –nedgang, eller kigge på fly eller helikoptere. Mange har også prøvet at lægge sig ned på en græsplæne og kigge op på skyernes leg på himlen. Eller gå ud i mørket en aften eller nat og kigge op på stjernerne og månen. Så føler vi os små. Så føler vi næsten uundgåeligt, at vi står over for et eller andet helt fantastisk.

Nogle gamle religioner tilbad solen, månen og stjernerne. Man kan også i dag møde mennesker, som mener, at vi er stjernestøv, eller at vi i en eller anden forstand bliver til stjerner, når vi dør. Himmelrummet over os er fascinerende. Vi drages af det. Nogle af de gamle græske og romerske digtere og filosoffer mente netop, at det var det opadvendte ansigt, som adskilte os mennesker fra dyr. Til tider er vi optagede af at kigge opad, finde vores ophav. Finde Gud.

Læsningen fra Det Gamle Testamente er optaget af det samme. Det lille menneske og dets ophav. Hvor kommer vi fra? Hvor hører vi til? ”Gud skabte mennesket i sit billede; i Guds billede skabte han det, som mand og kvinde skabte han dem.”

Vi kender ordene fra vielsesritualet og den stærke og befriende tanke om, at vi er skabt som mand og kvinde. Der er sat nogle gode Gud-givne rammer ned over vores liv, som vi kan leve inden for og finde tryghed i. Men ordene siger også en masse om, hvem vi er som mennesker. Hvis vi vil vide noget om, hvad meningen er med vores liv, hvad vi skal tro, hvad vi skal bruge vores tid på, så skal vi kigge opad. Vi er skabt i Guds billede, vi ligner ham. Hvis vi ser opad, så lærer vi noget om, hvem vi er. Så ser vi Gud, den treenige Gud, som skabte os til at leve i fællesskab og kærlighed, ligesom han selv er fællesskab og kærlighed. Fællesskabet og kærligheden mellem Fader, Søn og Ånd.

Det er dog ikke altid, at vi mennesker kigger opad. Det er ikke altid, vi tror på den Gud, som har skabt os. Det er ikke altid, vi tænker meget på den Gud, hvis billede vi bærer.

Hvad går galt? Meget går galt, tror jeg. Men dagens evangelietekst giver os tre grunde til, at mennesker ikke ser opad, tre grunde til, at vi kan have svært ved at tro på den Gud, som har skabt os.

Kort forinden beretningen har Jesus og tre af hans disciple været på bjerget. Peter, Jakob og Johannes har set Jesus i et skinnende og herligt lys. De har set, at han er mere end skabt i Guds billede, at han er sand Gud, født af Gud. De har hørt en stemme fra skyen sige det: ”Det er min elskede søn, hør ham.”

Nu går Jesus og de tre disciple ned til de andre disciple. De er kommet i diskussion med en stor gruppe mennesker. Jesu disciple har åbenbart forsøgt at drive en dæmon ud af en dreng, men de kunne ikke. Tidligere i Markusevangeliet hører vi om, at Jesus udsender de tolv disciple og giver dem magt over de urene ånder. De tager imod opgaven, de tager afsted. De prædiker, de uddriver mange dæmoner, de salver mange syge med olie og helbreder dem. Så det er altså ikke helt skørt, at disciplene har prøvet at drive en dæmon ud af en dreng. Det har de gjort mange gange. Det var de nærmest vant til.

Men denne gang mislykkes det. Det lyder da også som en voldsom dæmon, som har besat drengen. Den kaster ham til jorden, den får ham til at fråde om munden, skære tænder, gå gennem ild og vand for at gøre det af med ham. Dæmoner er af det onde. De vil tydeligvis ikke mennesker det godt. De er det stik modsatte af Gud, af kærlighed, af fællesskab. Så det er forståeligt, at drengens far har opsøgt nogle, som tidligere har kunnet drive dæmoner ud. Men disciplene kunne ikke.

Det må have været en skuffelse for dem. En stor skuffelse. Og måske også lidt pinligt. Som hvis man lige har øvet en sang eller et optrin, og så skal fremføre det for andre, men så glemmer man ordene eller laver fejl. Disciplene må have mistet anseelse ved deres fejlslagne dæmonuddrivelse. Men det værste er nok den indre skuffelse. Skuffelsen over dem selv. Skuffelsen over Jesus eller over Gud. Hvorfor kunne de nu pludselig ikke mere? Er de nu ikke gode nok? Er de nu ikke stærke nok til at være en del af Jesu discipelflok mere?

Skuffelser er den første grund til at mange mennesker kan have svært ved at tro på Gud. Forholdet til Gud føles måske ikke mere, som det var engang. Vi følte tidligere, at Gud virkelig var nær. At vi var et af hans elskede børn, aktiv i en tjeneste for ham. Men nu mærker vi ham ikke mere. Han føles fjern. Han føles ikke som en kærlig far. Eller vi har måske svært ved at forstå noget af det, som skete i vores liv. Gud tillod sygdom, ensomhed eller meningsløshed at ramme os. Hvorfor? Hvad godt er der i det? Hvilken god far gør dog det? Og vi bliver skuffede over den Gud, som vi troede var god og kærlig. Vi får svært ved at have tillid til ham. Vi får svært ved at tro på ham, ja, vi vil måske slet ikke have noget med ham at gøre.

En anden grund til at mennesker kan have svært ved at tro på Gud, skyldes angreb fra den Onde. Fra Djævelen. I Danmark ser vi det sjældent så tydeligt, som den dreng, vi har hørt om. Alligevel er der ikke nogen tvivl om, at Djævelen stadig er meget aktiv i vores verden. Godt nok har vi mennesker evne og vilje til at gøre meget ondt. Men alligevel, at mene at alle drab, at alle seksuelle overgreb, at alle krige, at alle røverier, at alle løgne, fortielser og bagtalelser kun skyldes, at vi mennesker er onde ind i mellem, det tror jeg ikke på.

Der er en ond åndsmagt, som virker i det skjulte. Som drager os mod det onde. Som giver os mod til at gøre det onde. Som lokker os til at gøre det onde. Hvis Djævelen kan afholde nogle mennesker fra at tro på Gud, trøstes af Gud, håbe på Gud, så jubler han da. Så er han ligeglad med, om han har brugt en larmende og tydelig dæmonbesættelse, eller om han i det skjulte har brugt menneskers svaghed, sår og dårlige vaner til at holde os borte fra Gud. Han vil os det ondt. Han er bagtaleren. Han er splitteren. Han er det modsatte af vores gode treenige Gud, som vil kærlighed og fællesskab for os, fordi han selv er kærlighed og fællesskab.

I mødet med Kristus er den onde svag. Han er besejret. Han må give op. Derfor har drengens far henvendt sig det helt rette sted med sin søn. Jesus spørger kærligt og interesseret ind til drengen og hans tilstand. Han skal lige finde ud af, hvad det er, han står over for. Faderen forklarer og siger så: ”Hvis du kan gøre noget, så forbarm dig over os og hjælp os.”

”Hvis du kan! Alt er muligt for den, der tror.” svarer Jesus.

”Jeg tror, hjælp min vantro!”, svarer faderen.

Og Jesus truer ad den urene ånd og befaler den at fare ud af drengen. Det gør den. Drengen bliver befriet. Han bliver kaldt ud til et helt nyt slags liv. Et liv uden ondskaben boende i sig. Et liv, hvor han igen kan indgå i kærligt fællesskab med familie og venner.

Alt det fantastiske skete, selvom faderen ikke havde den allerstærkeste tro. Han tror, men har samtidig en vantro. En ikke-tro. En tvivl. Mange mennesker kender til tvivlen. Mon Gud findes? Mon han er kærlig? Mon han vil mig det godt? Det ene øjeblik kan vi være sikker. Det næste øjeblik usikre. Tvivlen er for nogle, ja, mange af os en livslang følgesvend. Det er forskelligt, hvad vi tvivler om. Men mange tvivler. Tvivlen er den tredje grund, som kan få mennesker til at holde sig borte fra Gud. Man kan tænke, at man da skal have en stærk tro, være en af de fromme, være en af de stærke Guds-troende for at kunne kalde sig kristen. Og man holder sig på afstand af Gud, af kirke, af kristent fællesskab på grund af sin tvivlende natur.

Den dæmonbesatte drengs far viser os dog, at det er en misforståelse. Han får at vide, at alt er muligt for den, der tror. Han ved nok godt, at han ikke har en stærk nok tro til, at han kan få en dæmon til at forsvinde fra sin dreng. Men han kaster sig selv og alt det han er, sin tro, sin tvivl i armene på Jesus.

”Her er alt det, jeg har. Jeg kan ikke i mig selv, men jeg tror, jeg håber, jeg vil i hvert fald virkelig gerne, at du gør noget godt.”

Han lader sig ikke begrænse af, hvad der er menneskeligt muligt. Han har tillid, om end vaklende, om end skrøbelig, om end forsigtig, så dog en tillid til Jesus, for hvem alt er muligt. Jesus er ikke begrænset af, hvad der er menneskeligt muligt. Han har al magt, som Guds søn.

Jesus tager imod faderens skrøbelige tro med vedhæftet tvivl og giver ham det, han ønsker. Han viser os tydeligt, at tvivl og usikkerhed ikke må holde os fra at tro på Gud. Tvivl må ikke afholde os fra at bede til ham, at opsøge fællesskab med andre kristne, som – højst sandsynligt – ofte har stor erfaring med tvivl.

Efter den voldsomme oplevelse går Jesus i enerum med disciplene, og de stiller ham det spørgsmål, som de brænder efter at få svar på: Hvorfor kunne vi ikke drive den ånd ud? De lader skuffelsen få frit løb. Og Jesus svarer: Den slags kan kun drives ud ved bøn.

Det skal nok forstås sådan, at disciplene var blevet overmodige og havde glemt at bede, inden de forsøgte at drive dæmonen ud. De havde fået for meget tillid til sig selv. De glemte at se opad mod Gud for at få kraft til drive dæmonen ud i hans navn.

Jesu svar til disciplene rummer svaret på, hvad vi stiller op med de tre grunde til, at mennesker ikke tror på Gud. Skuffelserne, modstanden fra det onde og vores tvivl må få os til at se opad. Til Gud. Til vores himmelske far. Bede til ham og fortælle ham lige præcis, hvordan vi har det. Om vi har stor tillid til ham eller er skuffede over ham eller os selv. Om vi føler os i god åndelig form eller om vi føler, vi bliver fristet til at gøre ondt. Om vi tror stærkt eller tvivler intenst. Det værste, vi kan gøre, er at vende os væk fra ham på grund af skuffelser, modstand fra det onde eller tvivl. Vi skal netop vende os mod ham med det, som plager os. I bøn. I råb. I håb om, at han vil gribe ind. Hjælpe. Trøste. Bære os gennem livet uanset, hvad der sker.

Da bliver vi det, som vi er skabt til at være. Mennesker, der ser opad. Mennesker, der kalder på vores skaber. Mennesker, der tror på den Gud, som har skabt os til kærlighed og fællesskab.